

Onderwerp	
Voorgang Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA) voorjaar 2022	
Nummer	2022/705087
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.3 Overige beheerstaken
Afdeling	PCM
Auteur	Smit, D.G.
Telefoonnummer	023-5113489
Email	dgsmi@haarlem.nl
Kernboodschap	Het project Strategisch Plan Afvalscheiding werkt sinds 2016 aan het plaatsen van voldoende inzamelvoorzieningen, voor alle afvalstromen, op loopafstand van ieder Haarlems huishouden. Komende zomer komt dit plaatsingsproces tot een succesvol einde. Vanaf juni 2022 wordt in alle Haarlemse buurten afval gescheiden ingezameld. Afgelopen jaren hebben de resultaten van SPA te maken gekregen met de gevolgen van Covid-19. Vooral het eerste deel van 2021 had een grote impact door de avondklok en de 'harde lock-downs'. Meer mensen thuis betekende ook meer afval van huishoudens en dit had een weerslag op de afvalstromen. De cijfers van 2021 laten wel een afname van restafval zien ten opzichte van 2020, maar iets minder dan oorspronkelijk verwacht. Het aanbod van restafval en grondstoffen is ook hoog gebleven in 2021. In deze informatienota en bijhorende bijlage wordt de voortgang van het afval scheiden verder toegelicht aan de hand van de volgende onderwerpen: - Voortgang uitrol containerlocaties - De bron-/nascheiding en financieel succes afvalscheiding - Communicatie en participatie - Vervolg Strategisch Plan Afvalscheiding vanaf medio 2022
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter bespreking naar de commissie Beheer. Het verzoek is deze informatienota samen met de nota "Mogelijkheden voor nascheiding van grondstoffen uit restafval" (2021/657201) te agenderen, omdat die nota door de raadsfractie Groen Links ter bespreking is opgewaardeerd.
Relevante eerdere besluiten	- Opinienota (2016/148113), vastgesteld met kadernota, 30-06-2016. - Collegebesluit Implementatieplan SPA (2017/183828), 16-05-2017. - Afvalstoffenverordening en Uitvoeringsbesluit (2017/194528), 20-07-2017. - Collegebesluit richtlijnen plaatsing inzamelmiddelen (2018/386054), 04-09-2018. - Raadsbesluit extra maatwerk implementeren SPA (2018/411308), 18-10-2018. - Opinienota vervolg op SPA (2021/104155), 16-03-2021. - Mogelijkheden voor nascheiding van grondstoffen uit restafval (2021/657201)

Besluit College d.d. 24 mei 2022	Het college stelt de informatienota aan de commissie Beheer vast. de secretaris, de burgemeester,
-------------------------------------	--

1. Inleiding

Om in lijn met de landelijke ambities het hergebruik van grondstoffen te stimuleren en de hoeveelheid restafval te beperken, heeft de gemeenteraad in juni 2016 het Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA) vastgesteld. De gemeenteraad heeft in 2016 de ambitie uitgesproken om het afvalscheidingspercentage te verhogen naar 68% en het restafval per Haarlemmer te verlagen naar maximaal 130 kg in 2023. In 2015 zat Haarlem nog op een scheidingspercentage van 37% en 278 kg restafval per inwoner per jaar. In 2019 was dit al gedaald tot 213 kg per inwoner per jaar. In 2020 heeft Covid-19 en de bijbehorende maatregelen geleid tot een verschuiving van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval als gevolg van het thuiswerken en het massaal gebruik van pakketdiensten en bezorgmaaltijden. De hoeveelheid restafval nam hierdoor toe tot 234 kg per inwoner in 2020. De hoeveelheid gescheiden grondstoffen nam gelukkig ook toe, zodat het scheidingspercentage in 2020 slechts een lichte daling liet zien.

Deze informatienota samen met de Bijlage 1 gaat in op de gerealiseerde resultaten voor 2021. Daarnaast wordt een doorkijk gegeven naar hoe verder de gestelde ambitie van 68% afvalscheiding kan worden bereikt.

2. Kernboodschap

Een uitgebreidere toelichting op de voortgang van de maatregelen in het kader van SPA is als Bijlage 1 opgenomen. Hieronder volgen kort de belangrijkste punten.

Na een dip door Covid-19 neemt het scheidingspercentage weer toe

Na een lichte terugval in het scheidingspercentage als gevolg van Covid-19 in 2020 is dit jaar toch weer de weg omhoog gevonden. De consequenties van Covid-19, zoals meer restafval en een verschuiving van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval door bijvoorbeeld het meer thuiswerken, zijn nog steeds duidelijk zichtbaar. Hoewel nog niet duidelijk is wat het blijvend effect is van Covid-19, is inmiddels wel duidelijk dat een nieuwe werkelijkheid is ontstaan en dat teruggaan naar het oude normaal niet realistisch is. De cijfers van het afgelopen jaar geven aan dat het afvalscheidingspercentage toe is genomen van 48,5% in 2020 naar 50,6% in 2021. Het restafval is afgenomen van 234 kg per inwoner naar 219 kg in 2021.

SPA is bijna volledig uitgerold

Alle Haarlemse laagbouwwooningen met tuin en/of achterom hebben in 2018 en 2019 al een duocontainer voor papier en plastic/blik/drinkpakken (PBD) ontvangen.

In 2021 zijn de verzamelcontainers voor grondstoffen uitgerold in de:

- Oude stad - Stationsbuurt, Heiliglanden, Vijfhoek, Burgwal volledig en Bakenes en Binnenstad gedeeltelijk. In de Oude Stad resteren nog een aantal 'bezwaarlocaties'.
- Boerhaavewijk
- Molenwijk
- Europawijk.

In de eerste helft van 2022 zijn de volgende wijken uitgevoerd:

- Amsterdamse wijk
- Transvaalwijk
- Spaarndam

Uitvoering van deze wijken in de eerste helft van 2022 is wel onder voorbehoud van eventuele juridische procedures als gevolg van bezwaren op nog te plaatsen inzamelcontainers op (nieuwe) locaties.

Communicatie en participatie

Aanvullend aan de communicatie over de containerplannen, de invoering van het afval scheiden in de wijk en de lokale acties met de gft-emmertjes in de wijken, is het belangrijk om blijvend aandacht te besteden aan afval scheiden. Ook in de wijken waar de containers al enige tijd staan. Daarom worden er regelmatig Haarlem-breed campagnes ingezet om de bewoners te motiveren om afval te scheiden. Van "moeten" naar "willen" is de beweging waar in de campagnes de nadruk op wordt gelegd. De campagnes zijn op bewustwording, maar ook steeds meer op gedragsverandering gericht. De notitie gaat in op de Kerstcampagne 2021 en de Voorjaarscampagne 2022.

Bron- en nascheiding

Met de informatienota "Mogelijkheden voor nascheiding van grondstoffen uit restafval" ([2021/657201](#)) is de commissie Beheer geïnformeerd over de voor- en nadelen van bronscheiding en nascheiding van grondstoffen van het huishoudelijk afval in verschillende situaties.

Positief resultaat op de grondstoffenbalans

Als gevolg van de uitrol van SPA zijn Haarlemmers in staat gebleken serieus werk te maken van afvalscheiding. Dit betekent dat er (verhoudingsgewijs) meer grondstoffen (herbruikbare bestanddelen van het afval) en minder restafval wordt ingezameld. Door de gunstige marktprijzen (met name gebruikt papier en karton levert serieus geld op) en de positieve verschillen in de ingezamelde hoeveelheden is in 2021 een beter resultaat op de grondstoffenbalans gerealiseerd dan verwacht. Het gaat hier om ruim 600.000 euro.

Vervolg Strategisch Plan Afvalscheiding

Op 15 april 2021 is in de commissie Beheer de opinienota 'Vervolg op SPA' (2021/104155) besproken, waarbij drie keuze-opties zijn voorgelegd: (A) Beloningssysteem, (B) Meer inzetten op nascheiden en (C) Maatregelenpakket gericht op GFT en gedragsverandering. Het resultaat van de behandeling was dat een beloningssysteem (keuze A) voor nu geen voorkeur krijgt, omdat het te ingrijpend en te kostbaar is.

De voorkeursopties zijn in het najaar van 2021 uitgewerkt tot een plan voor de continuering van afvalscheiding. Omdat is besloten om de woonlasten niet te verhogen, was een verhoging van de afvalstoffenheffing niet mogelijk en is gekozen voor de continuering van de afvalscheiding. Dit betreft een deel van de maatregelen die gedurende 2022 kunnen worden ingezet en betaald middels de nota Versterkers Duurzaam Doen. Op basis van de beschikbare financiën is een selectie van maatregelen gemaakt gericht op een maximale impact (verbeteren afvalscheiding) en het beperken van de daarbij horende structurele exploitatiekosten.

Voor het realiseren van een verdere groei van de afvalscheiding zal ook na continuering van de afvalscheiding een nieuw vervolgprogramma tot stand moeten komen, waarvoor middelen vrijgemaakt moeten worden. Hiervoor zal in najaar 2022 een voorstel worden uitgewerkt. Hierbij is vooral het vinden van financieringsmogelijkheden de grote uitdaging.

3. Consequenties

Deze nota is ter bespreking en de uitkomsten van de bespreking zullen worden betrokken bij het opstellen van het vervolgprogramma. Het jaarbudget voor de SPA-maatregelen is vastgesteld met het raadsbesluit extra maatwerk implementeren SPA ([2018/411308](#)) en werd elk jaar met de kadernota aangevraagd.

4. Vervolg

Het college informeert de raad elk half jaar met een informatienota over de voortgang van SPA. Er volgt nog een eindnota voor het huidige SPA-programma in het najaar van 2022.

In het najaar van 2022 volgt onder voorwaarde dat hiervoor financiële middelen kunnen worden vrijgemaakt een voorstel voor het vervolgprogramma met een maatregelenpakket voor 2023 en verder.

5. Bijlage

Bijlage 1: Voortgang Strategisch Plan Afvalscheiding, voorjaar 2022.